Дуже добре, що здоровий клімат Кактус-Сіті, штат Техас, не сприяв простудам і нежиті, бо чхати на розташований там універсальний магазин "Наварро і Платт" було б просто безглуздо.

Двадцять тисяч мешканців Кактус-Сіті щедро сиплють долари, купуючи все, що душа забажає. І той дощ напівкоштовних монет майже повністю падає на "Наварро і Платта". Цей магазин, величезна цегляна споруда, займає площу, якої вистачило б для випасу десятка овець. У "Наварро і Платта" можна купити краватку із шкіри гримучої змії, автомобіль або останній крик моди — коричневе жіноче пальто за вісімдесят доларів будь-якого з двадцяти пропонованих вам відтінків. Колишні власники ранчо на захід від Колорадо-Рівер, Наварро і Платт першими в своїй окрузі переключились на комерцію. Будучи людьми діловими й мислячими, вони раніше від інших зрозуміли, що світ не перестає існувати, коли не лишається вільних пасовищ.

Щовесни живий елегантний Наварро, старший компаньйон фірми, напівіспанець і космополіт, навідувався в Нью-Йорк по крам. Цього року його злякала така далека поїздка. П'ятдесят п'ять років давалися взнаки; очікуючи післяобідньої сієсти, він не раз поглядав на годинника.

— Джоне,— сказав молодшому компаньйонові,— цього року ти поїдеш по крам.

Платт спохмурнів.

— Я чув,— відповів він,— що Нью-Йорк — нуднюще містечко, та що вдієш, поїду. По дорозі заверну в СанАнтоніо, трохи розвіюсь.

Два тижні по тому чоловік у парадному костюмі техасця — чорний сюртук, капелюх із широкими крисами, стоячий комірець заввишки чотири дюйми з одворотами і чорною, наче з кованого заліза, краваткою

— заходив у приміщення фірми "Зіззбаум і Син, готовий одяг" на нижньому Бродвеї.

Старий Зіззбаум мав око морського орла, пам'ять слона, а розум — бистрий і точний, як складна лінійка. Перехильцем, схожий на полярного ведмедя, він підійшов до дверей і потис Платтові руку.

— Як поживає там, у Техасі, шановний містер Наварро? Не ризикнув цього разу пуститися в дорогу. То я радий вітати містера Платта.

— В самісіньке яблучко,— здивовано вигукнув Платт,— і я віддав би сорок акрів незрошуваної землі в окрузі Пекос, щоб узнати, як ви догадались.

— Я просто знаю,— всміхнувся Зіззбаум.— Так само, як знаю, що цього року в Ель-Пасо випало двадцять вісім і п'ять десятих дюйма опадів, себто на п'ятнадцять дюймів більше, ніж звичайно, і тому "Наварро і Платт" цієї весни куплять одягу на п'ятнадцять тисяч доларів, а не на десять, як у посушливий рік. Та про це завтра. А зараз у моєму кабінеті на вас чекає сигара, аромат якої знищить у вашому роті присмак контрабандного тютюну, який ви дістаєте з-за Ріо-Гранде і вважаєте хорошим тільки тому, що він контрабандний.

Надходив вечір, торгівля закінчувалась. Поки Платт докурював сигару, Зіззбаум зазирнув у кабінет сина. Той збирався вже йти і стояв перед дзеркалом, заколюючи галстук діамантовою шпилькою.

— Ейбі,— сказав старий,— сьогодні ввечері тобі доведеться походити з містером Платтом. Вони вже десять років купують у нас. З містером Наварро ми грали в шахи щоразу, коли він приїздив і випадав вільний час. Захоплююче заняття, але містер Платт людина молода і в Нью-Йорку вперше. Отож розважити його буде легко.

— Гаразд,— відповів Ейбі, старанно загвинчуючи замочок на шпильці.— Я візьму його. Коли він намилується отим хмарочосом, що його називають "Праска", та метрдотелем готелю "Астор", послухає, як грамофон грає "Під старою яблунею", буде пів на одинадцяту, тобто настане час містерові Техасцю загорнутися в ковдру. О пів на дванадцяту я вечеряю з друзями, але наш гість тоді вже бачитиме солодкі сни.

Наступного ранку, о десятій, Платт прийшов у магазин Зіззбаума в повній діловій готовності, з букетиком гіацинтів у петельці. Зіззбаум особисто зустрів відвідувача. "Навarро і Платт" були добрими клієнтами, їм незмінно надавали скидку, бо вони завжди платили готівкою.

— То як вам сподобалося наше місто? — з простодушною усмішкою манхеттенця спитав Зіззбаум.

— Я б тут не жив,— відповів Платт.— Ми з вашим сином устигли вчора дещо побачити. З водою у вас добре, зате у нас, у Кактус-Сіті освітлення краще.

— На Бродвеї є й світлі місця, хіба ні, містере Платт?

— Але й темних не менше,— відповів Платт.— Щиро кажучи, мені найбільше сподобалися тут коні. Жодної шкапи не бачив.

Зіззбаум повів його нагору дивитися зразки.

— Покличте сюди міс Ешер,— звелів він службовцеві.

Увійшла міс Ешер, і Платтові з фірми "Навarро і Платт" уперше сяйнуло дивне світло романтичного захоплення. Витріщивши очі, він завмер, як гранітна скеля над каньйоном у Колорадо. Вона це помітила і спалахнула рум'янцем, хоч таке за нею і не водилося.

Міс Ешер була найелегантнішою манекенницею в "Зіззбаума й сина". Відтінок її волосся належав до так званих "притишено білявих", а її габарити трохи перевершували досконалістю навіть ідеальну пропорцію 38—25—42. Вона служила у Зіззбаума два роки й добре знала своє діло. Блиск її очей обдавав холодом, і якби вона стрілася поглядом з василіском, то міфічна потвора відвернулася б перша. Знала вона й закупників.

— Отже, містере Платт,— сказав Зіззбаум,— мені спершу хотілося б показати вам оці сукні світлих тонів фасону "принцеса". Саме те, що потрібно у вас на півдні. Прошу, починайте з цього, міс Ешер.

Суперманекенниця раз у раз зникала в гардеробній і виходила звідти ще прекраснішою в кожній новій сукні. З блискучою незворушністю демонструвала вона їх ошелешеному закупникові, а той наче завмер і мовчки ковтав медоточиві розумування Зіззбаума про моду та фасони.

На обличчі манекенниці застигла професійна холодна усмішка, яка прикривала, здавалося, щось схоже на нудьгу й презирство.

Коли показ закінчився, Платт, схоже, вагався. Занепокоєний Зіззбаум уже подумав, чи не збирається той часом навідатись до інших постачальників. Але Платт просто перебирав у пам'яті найкращі ділянки в Кактус-Сіті, міркуючи, де звести новий будинок для майбутньої дружини... яка в цей час знімала в гардеробній ясно-блакитну тюлеву вечірню сукню.

— Не поспішайте, містере Платт,— сказав Зіззбаум.— Подумайте, у вас іще є вечір. Такого краму, як наш, і за таку ціну ви ніде не купите. Схоже, ви нудьгуєте в Нью-Йорку, містере Платт. Людина ваших років... без жіночого товариства, звісно, вам сумно. А що коли ви запросите на обід яку-небудь симпатичну молоду леді... Скажімо, міс Ешер. Вона приваблива, удвох вам було б значно веселіше.

— Але ж вона мене не знає,— здивувався Платт.— І не чула про мене. Хіба вона згодиться? Ми навіть незнайомі.

— Згодиться? — перепитав Зіззбаум, скинувши брови.— Звичайно, згодиться. Я вас познайомлю. Звичайно, згодиться!

Зіззбаум голосно гукнув міс Ешер.

Вона ввійшла, незворушна й трохи презирлива, в білій блузці і чорній спідниці.

— Містер Платт ласкаво просить вас пообідати з ним сьогодні ввечері,— сказав Зіззбаум, виходячи з кімнати.

— Авжеж, дуже приємно,— дивлячись у стелю, відповіла міс Ешер.— Західна, двадцять, дев'ятсот одинадцятий.

— О котрій?

— Скажімо, о сьомій?

— Чудово. Тільки не приходьте завчасно. Я наймаю кімнату з однією вчителькою, а вона не дозволяє, щоб до нас заходили чоловіки. Вітальні у нас немає, тож вам доведеться чекати в коридорі. Але на сьому я буду готова.

О пів на восьму Платт і міс Ешер уже сиділи в ресторані на Бродвеї. Міс Ешер була в чорному напівпрозорому вбранні простого крою. Платт не знав, що його супутниця лише виконує одне із своїх службових завдань.

З ненав'язливою допомогою освідченого офіціанта йому вдалося замовити цілком пристойний обід, якому бракувало тільки традиційного бродвейського початку.

— Ви не заперечуєте, якщо мені принесуть що-небудь випити? — спитала міс Ешер.

— Ні, звісно,— відповів Платт.— Замовляйте все, що хочете.

— Сухий мартіні,— сказала вона офіціантові.

Та коли вже келих опинився перед нею, Платт простягнув руку й відставив його вбік.

— Що це? — запитав він.

— Коктейль, звісно.

— Я думав, ви замовляєте щось схоже на чай. А це спиртне. Вам не треба його пити. Як вас звати?

— Близькі друзі,— крижаним тоном відповіла міс Ешер,— називають мене Елен.

— Послухайте, Елен,— заговорив, нахиляючись до неї, Платт.— Уже вкотре, коли в прерії розцвітають весняні квіти, мене заполонюють думки про когось, кого я ніколи не бачив і не чув. Про вас. Я відразу це зрозумів, коли вчора побачив вас. Завтра я вертаюсь додому, і ви поїдете зі мною. Поїдете неодмінно, я це знаю відтоді, як ви вперше глянули на мене. І не думайте опиратись, у вас нічого не вийде. Ось подивіться, яку дрібничку я купив для вас.

Він щиглем переправив через стіл каблучку з солітером завбільшки два карати. Міс Ешер відкинула її виделкою назад.

— Не заривайтеся,— сказала вона сердито.

— Я коштую сто тисяч доларів,— вів далі Платт.— Я збудую для вас найкращий у Західному Техасі будинок.

— Ви не купите мене, містере Закупнику,— сказала міс Ешер,— навіть за сто мільйонів. Не сподівалась я, що доведеться вгамовувати вас. Спершу мені здалося, ніби ви не схожі на інших, та, певно, всі ви однакові.

— Хто всі?

— Закупники. Ви гадаєте, коли нам, дівчатам, доводиться з вами обідати, щоб не залишитися без роботи, то ви маєте право верзти все, що заманеться? Досить. Я вважала, ви не такий, як інші, а тепер бачу, що помилилась.

Платт раптом ляснув пальцями по столу, осяяний несподіваним щасливим здогадом.

— Згадав! — вигукнув він задоволено.— Ділянка Ніколсона в північному районі. Там велика діброва й природне озеро. Старий будинок можна розібрати, а новий ми зведемо подалі від дороги.

— Заспокойтесь! — обірвала його міс Ешер.— Мені шкода опускати вас із рожевих хмар на землю, та що вдієш. З вашим братом інакше не можна. В мої обов'язки входить супроводжувати вас у ресторан і розважати, щоб вам не перехотілося купляти у старого Зіззі костюми. Тільки не сподівайтеся, що в одному з куплених костюмів знайдете мене.

— Ви хочете сказати,— здивовано протяг Платт,— що так само ходите по ресторанах і з іншими клієнтами, і всі вони... всі кажуть вам те саме, що й я?

— Улещують мене всі,— відповіла міс Ешер,— але, зізнаюсь, в одному ви перегнали їх. Ті лиш говорять про діаманти, а ви свій притягли справді.

— Ви давно працюєте, Елен?

— О, я бачу, ви запам'ятали моє ім'я. Вже вісім років я сама себе утримую. Була касиркою, пакувальницею, потім продавщицею, поки доросла до манекенниці. Вам не здається, містере Техасцю, що наша розмова не буде такою сухою, якщо розмочити її ковтком вина?

— Вина ви вже не питимете, люба. Страшно подумати, що ми... Завтра я зайду в магазин і заберу вас з собою. Перед від'їздом підберіть на свій смак автомобіль. Більше нам нічого не треба тут купляти.

— Та облиште, зрештою! Знали б ви, як мені обридли ці розмови!

Після ресторану вони пішки пройшли по Бродвею і дійшли до невеликого темного парку, над яким височіла вежа з Діаною. Платт задивився на дерева й мимоволі звернув на доріжку, що вилася між ними. В очах манекенниці, віддзеркалюючи світло ліхтарів, заблищали дві сльози.

— Це вже мені не подобається,— сказав він.— Що сталося?

— Так, пусте,— відповіла міс Ешер.— Просто мені... це тому, що спершу мені здалося, ніби ви не такий. Але всі ви однакові. А тепер, будь ласка, проведіть мене додому чи мені покликати поліцейського?

Платт провів її; до пансіону. Якусь хвилину вони постояли в під'їзді. Міс Ешер дивилась на нього так презирливо, що навіть його дубове серце тьохнуло. Рука Платта потягнулася до її стану, але тої ж миті дівчина врізала йому ляпаса.

Платт відсахнувся, від цього звідкись випала обручка й застрибала по кам'яній підлозі. Він нахилився і швидко підняв її.

— Ідіть геть з вашим проклятим діамантом, містере Закупнику! — випалила вона.

— Це... обручка,— мовив техасець, розтуливши долоню, на якій заблищала гладенька золота обручка.

Очі міс Ешер спалахнули в пітьмі.

— То ви справді... то ви...

Хтось відчинив двері в коридор.

— На добраніч,— сказав Платт.— До зустрічі в магазині.

Міс Ешер вибігла по сходах, влетіла в свою кімнату й заходилася трясти вчительку; та схопилася в ліжку, готова закричати: "Пожежа!"

— Де? — кричала вона.

— Саме це я хотіла у тебе спитати,— сказала манекенниця.— Ти вивчала географію, Еммо, кому ж знати, як не тобі. Де це містечко, що зветься Как... Как... Карак... Каракас-Сіті, так, здається?

— І ти заради цього розбудила мене? — обурилася вчителька.— Каракас, звісно, у Венесуелі.

— А який він?

— В основному — вулкани, землетруси, негри, мавпи і малярія.

— Ну й хай собі,— радісно відмахнулася міс Ешер.— Завтра я туди виїжджаю.